

KÚRIA

Bfv.III.98/2013/18.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év február hó 24. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt dr. K. Cs. S.-né és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a V. I. V. rendű, E. I.-né XXIX. rendű és K. Sz. B. XL. rendű terhelt védője által, valamint P. A. XI. rendű terhelt védője által, továbbá M. I. XII. rendű terhelt védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványokat elbírálva az Egri Városi Bíróság 39.B.220/2007/1293. számú, illetőleg az Egri Törvényszék Bf.697/2011/24. számú ítéletét az V. rendű, a XI. rendű, a XII. rendű, a XXIX. rendű és a XL. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

*Az Egri Városi Bíróság a 2010. december 13-án kihirdetett 39.B.220/2007/1293. számú ítéletével bűnösnek mondta ki
- V. I. V. rendű terheltet jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntetében [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban korábbi Btk. - 298/D. § a) pont], és ezért őt 6 hónapi, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre, 1.000.000 forint, valamint a t.-i ingatlana vonatkozásában vagyonekbezársra;*

- T. A. XI. rendű terheltet jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntettségében [korábbi Btk. 298/D. § a) pont], és ezért őt 250 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 250.000 forint pénzbüntetésre, 500.000 forint, valamint a s.-i ingatlana vonatkozásában vagyonekbezársra;
- M. I. XII. rendű terheltet jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntettségében [korábbi Btk. 298/D. § a) pont], és ezért őt 150 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 150.000 forint pénzbüntetésre, 500.000 forint, valamint a h.-i ingatlana vonatkozásában vagyonekbezársra;
- E. I.-né XXIX. rendű terheltet jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntettségében [korábbi Btk. 298/D. § a) pont], és ezért őt 2 évi próbára bocsátásra, valamint 250.000 forint vagyonekbezársra;
- K. Sz. B. XL. rendű terheltet jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntettségében [korábbi Btk. 298/D. § a) pont], és ezért őt 150 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 150.000 forint pénzbüntetésre, valamint 750.000 forint vagyonekbezársra ítélte.

Kétirányú fellebbezések alapján eljárva az Egri Törvényszék a 2012. július 12-én meghozott Bf.697/2011/24. számú ítéletével az elsőfokú határozatot az érintett terheltek tekintetében annyiban változtatta meg, hogy - T. A. XI. rendű terhelt kivételével - mellőzve az ingatlanok vonatkozásában a vagyonekbezárs, a pénzbeli vagyonekbezárs összegét

- V. I. V. rendű terhelt esetében 8.614.000 forintra;
- T. A. XI. rendű terhelt esetében 3.901.000 forintra;
- M. I. XII. rendű terhelt esetében 5.330.000 forintra;
- E. I.-né XXIX. rendű terhelt esetében 3.290.000 forintra; míg
- K. Sz. B. XL. rendű terhelt esetében 3.450.000 forintra felemelte.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet e terhelteket érintően helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság jogi értékelése szerint a vád tárgyává tett kölcsön ügyletek elkövetési időpontja 1999 év és 2004 év közötti. A jogosulatlan pénzügyi szolgáltatási tevékenység büntette büntetési tétele 1997. év szeptember hó 15. napjától 2005. év augusztus hó 31. napjáig egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés büntetés, a jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntette büntetési tétele 2005. év szeptember hó 1. napjától 3 évig terjedő szabadságvesztés.

A vagyonekbezárs 1999. év március hó 1. napjától 2002. év március hó 31. napjáig a Btk. 62-63. §-a szabályozta, a 2002. év április hó 1. napjától hatályos, a 2001. évi CXXI. törvény 14. §-ával a vagyonekbezárs intézkedés átkerült a Btk. 77/B-77/C. §-ba és a szabályai megváltoztak, 2002. év április hó 1. napjától vagyonekbezárs intézkedést már nem csak szabadságvesztés kiszabása mellett kell elrendelni.

Az ítélezési gyakorlat szerint a büntető törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés nem vezethet az elkövetéskori és az elbíráláskori büntető törvény vegyített alkalmazásához (BH 2010/264.). A büntető törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés csak egységesen alkalmazható (BH 2006/363.).

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint, mivel a büntetési tétel tekintetében a 2005. év szeptember hó 1. napján hatályos büntető törvény az enyhébb, a vagyonek kobzás tekintetében is egységesen a 2005. év szeptember hó 1. napján hatályos büntető törvény alkalmazásának van helye.

A másodfokú bíróság kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a Btk. 2. §-át felhívva a 2005. szeptember 1. napján hatályban volt Btk. rendelkezéseit alkalmazta (elsőfokú ítélet 1635. oldal), figyelmen kívül hagyva azt, hogy a törvény az időbeli hatály esetében csak két törvénynek – az elkövetéskor (jelen esetben 1999–2004. év), vagy az elbíráláskor (az elsőfokú ítélet 2010. december 13. napján kelt) hatályban lévő jogszabálynak van jelentősége, ezek egybevetése alapján történhet a választás (BH 2000/476.).

Az ítélet egyéb rendelkezései alapján (így a vagyonek kobzás vonatkozásában) azonban nyilvánvaló, hogy az elsőfokú bíróság az elbíráláskori büntető törvény rendelkezéseit alkalmazta helyesen, ugyanis az (a XXIV. rendű terhelt kivételével) valamennyi terheltre nézve kedvezőbb.

A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a Btk. 77/B. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bűncselekmény elkövetéséből eredő, vagy olyan vagyona, amelyet az elkövető bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett, a vagyonek kobzás elrendelése kötelező.

A vagyonek kobzás célja a bűnös úton elért vagyongyarapodás elvonása, azaz a terhelt vagyoni helyzetének a bűncselekmény elkövetését megelőző állapotba történő visszaállítása. Bűncselekmény sem a gazdagodás, sem újabb bűncselekmény elkövetésének anyagi alapját nem képezheti. A kiadások, „ráfordítások” figyelembevétele pedig azok jogszerűségének elismerését jelentené (1/2008. BJE VI. pontja, BKv 69.).

Erre figyelemmel tehát a kötelező vagyonek kobzás meghatározásánál a kölcsönadó vádlottak költségeit figyelmen kívül kell hagyni, a vádlottaknak a kölcsönadás kapcsán, illetőleg a fedezetül felajánlott ingatlanok megszerzésénél felmerült költségeit pedig a vagyonek kobzás alkalmazásánál nem lehet figyelembe venni.

A vagyonek kobzás összegének megállapítása csak úgy lehetséges, ha a bíróság vizsgálja a bűncselekmény elkövetése kapcsán, illetőleg az

azzal összefüggésben szerzett vagyont.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint ez csak úgy állapítható meg, ha a kölcsönadott összegek vonatkozásában a futamidőre a szerződésben kikötött kamatok figyelembevétele történik azokban az esetekben, ahol a tőke visszafizetése, illetőleg a kamatfizetés bizonyított. A polgári jogi kölcsönszerződésekkel szemben ugyanis ezen szerződések büntetőjogilag tiltott tevékenység alapját képezték, így az ezekből szerzett nyereség nem tekinthető jogosnak, hanem bűncselekmény elkövetése útján, vagy azzal összefüggésben szerzettnek, így az elkövető ezek megszerzésével bizonyíthatóan bűnösen gazdagodott.

Ugyanez állapítható meg azokban az esetekben is, amikor az elkövető a fedezetül felajánlott ingatlant szerezte meg, hiszen ilyenkor az fordult elő, hogy az ingatlan értéke túlnyomórészt meghaladta a kölcsönadott tőke összegét, így a különbözetre a vádlottak vagyoni gyarapodása volt megállapítható, amit nem lehet csökkenteni a meg nem fizetett kamat értékével, mert maga a kölcsönadás, mint engedély nélküli pénzügyi tevékenység a tilalmazott. Emiatt nem lehetett figyelembe venni a kikötött kötbért, illetőleg az ingatlanok megszerzése során felmerült költségeket sem.

A kölcsönügyletek során megszerzett összeg csupán a kölcsönadott tőke összegével csökkenthető, az így nyert összeg pedig vagyonekobbzás alá esik. A megszerzett ingatlanok esetében ez azt jelenti, hogy a másodfokú bíróság az ingatlan opciós vételárát csökkentette a kölcsönadott tőke összegével, és vagy az ingatlan elkobzásáról rendelkezett, vagy ha azt egyértelműen nem lehetett megállapítani, hogy a felek között az opciós vételár és a tőke ebből való kivonása után fennmaradó összeg megfizetésre került-e, a bíróság a vagyonekobbzást mellőzte.

Ha a kölcsönadott tőke és az opciós vételár különbözete bizonyíthatóan nem került megfizetésre, az ingatlan elkobzásra került. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ugyanis a vételár-különbözet nem lehetett a meg nem fizetett kamat.

Amennyiben a vádlott a megszerzett ingatlant eladta, és annak vételára kétséget kizáróan megállapítható volt, a vagyonekobbzást a másodfokú bíróság a vételár és a kölcsönadott tőke különbözetére mondta ki, hozzáadva ehhez az ügylet során bizonyíthatóan megfizetett kamatok összegét is.

A vagyonekobbzás tárgyának, illetőleg a bűncselekménnyel összefüggésben szerzett vagyonnak csak azokat a szerződéseket, illetőleg az értük járó munkadíjat tekintette, amelyek az eredeti kölcsönszerződések és az ezekkel kapcsolatosan vételi jogot alapító szerződések munkadíjaként lettek felszámolva. Ez a fedezetül

megjelölt ingatlan opciós vételárának 1 %-a volt.

A másodfokú bíróság azonban a szerződések módosítását, bármennyi esetben került is erre sor, illetőleg a vételi jog törlését, hatálytalanítását megállapító szerződésekért járó munkadíjat a vagyonekbeírás szempontjából nem állapította meg, és nem alkalmazta. Ugyancsak nem vette figyelembe e vonatkozásban azt sem a másodfokú bíróság, ha a vádlottak megbízásából fizetési felszólítást írtak az adósoknak, vagy ha a vételi jog gyakorlását jelentették be a vádlottak nevében, holott ezen ügyletek kapcsán is nyilvánvalóan állapítottak meg munkadíjat, és ezt a vádlottak fizették is.

Minderre azért kerülhetett sor, mert a másodfokú bíróság osztotta a Legfelsőbb Bíróság azon álláspontját, hogy az engedély nélkül végzett pénzügyi szolgáltatás fogalmi körében az úgynevezett hitelgondozás nem tekinthető a tényállásszerű elkövetési magatartás részének, ezért a tevékenység rendszeressége megítélésénél, de a vagyonekbeírás összegének megállapításánál is figyelmen kívül marad (BH 2011/271.).

Minden esetben tehát csak az első kölcsönszerződés, illetőleg, ha adásvételi szerződést kötöttek, a kölcsönszerződés biztosítására az adásvételi szerződés munkadíját állapította meg a másodfokú bíróság, mint bűnösen szerzett vagyont.

Azokban az esetekben, ahol a vádlottak nem a kölcsön tényleges adói, hanem annak közvetítői voltak, azaz bűnsegédi elkövetői alakzat esetén a közvetítésért kapott összeg, azaz a kölcsönösszeg általában 10, esetenként 5 %-a volt a bűnösen szerzett vagyonekbeírás alá eső vagyon. Az esetek túlnyomó többségében ezen közvetítői díjak, illetőleg a munkadíjak azonnal realizálódtak, mert ezt már az átadott kölcsön összegéből levonták.

Azokban az esetekben, ahol a közvetítés nem volt kétséget kizáróan bizonyított, vagy bizonyíthatóan ellenérték nélkül történt, a másodfokú bíróság közvetítői díjat nem állapított meg.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal, hogy amennyiben nem szabadságvesztés kiszabására került sor, akkor csak a 2002. április 1. napját követően megszerzett kamatbevételek és ingatlanok tekintetében van helye vagyonekbeírásnak. Kifejtette, hogy a Btk. 298/D. §-a szerinti jogosulatlan pénzügyi szolgáltatás büntette természetes egység, így az elkövetési idő alatt elkövetett összes részecselekmény 1 rendbeli bűncselekményt alkot, és a bűncselekmény a legutolsó részecselekménnyel válik befejezetté.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen V. I. V. rendű, E. I.-né XXIX. rendű és K. Sz. B. XL. rendű terhelt védője terjesztett

elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással törvénysértő büntetés kiszabása, a vagyoneklobzás téves alkalmazása miatt, annak mellőzése végett. Indokai szerint e terheltek bűnösségének megállapítására gazdasági és nem vagyon elleni bűncselekmény miatt került sor. Csalás esetén valóban helye lett volna vagyoneklobzásnak, a jogosulatlan pénzügyi tevékenység kapcsán azonban nincs bűnös vagyongyarapodás, így azt elvonni sem lehet.

Felülvizsgálati indítványt terjesztett elő P. A. - korábban T. A. - XI. rendű terhelt védője, és fentiekkel egyező érveléssel indítványozta a vagyoneklobzás mellőzését, kifogásolva annak összecszerűségét is. Állítása szerint a kölcsönadott tőke összege nem került levonásra, védence esetében pedig nem csupán pénzbeli, hanem ingatlanvagyon elkobzására is sor került. Az eljáró bíróságok indokolási kötelezettségüknek sem tettek eleget, mivel nem határozták meg, hogy egyes terheltek esetében miként került meghatározásra a vagyoneklobzás összege.

Elsősorban a vagyoneklobzás mellőzését, másodlagosan annak 500.000 forintban történő meghatározását indítványozta.

M. I. XII. rendű terhelt védője útján nyújtott be felülvizsgálati indítványt ugyancsak a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással. Annak indokai szerint nyolc tényállási pontban foglalt cselekmény elkövetésére 2002. április 1. napját megelőzően került sor; az akkor hatályos jogszabály alapján vagyoneklobzásnak nem volt helye. Csak három szerződés került megkötésre ezt követően, legfeljebb ezeket érintően merülhetne fel az intézkedés alkalmazhatósága. Tekintve azonban, hogy a jogosulatlan pénzintézeti tevékenység állapot-bűncselekmény, az már 2002. április 1-jét megelőzően befejezett.

Észrevételezte, hogy a vagyoneklobzás célja a bűnös úton elért vagyoni gyarapodás elvonása, ekként a terhelt vagyoni helyzetének a bűncselekmény elkövetését megelőző állapotba történő visszaállítása. A XII. rendű terhelt azonban a jogerős határozat eredményeként az eredetnél hátrányosabb helyzetbe került, ami többletszankció, alkalmazására törvényi lehetőség nincs. A másodfokú bíróság nem rögzítette ítéletében az általa alkalmazott kárszámítási módot, és az ezzel kapcsolatos bizonyítékokat sem sorakoztatta fel; a haszon összegének megállapítása híreszteléseken, a sértettek nem konkrétan előadott nyilatkozatain alapul, mindez sérti a kétséget kizáró bizonyításra vonatkozó jogelvet.

Kérte törvényes határozat meghozatalát és kötvényeinek zár alá vétel alóli feloldását.

A Legfőbb Ügyészség a BF.510/2013/1. és BF.1368/2013/1. számú átirataiban a felülvizsgálati indítványokat a tényállást támadó - a

vagyongyarapodások összegszerűségét kifogásoló - részükben törvényben kizártnak; a vagyonelkobzás törvénysértő alkalmazására hivatkozó részében pedig alaptalannak tartotta. Utóbbi kapcsán kifejtette, hogy a terheltek által megvalósított részcsелеkmények - az egyes szerződések - természetes egységet képeznek, egységes jogi értékelés alá esnek, és valamennyi cselekményre a legutóbb elkövetett részcsелеkmény idején hatályos törvényi rendelkezéseket kell alkalmazni.

Erre figyelemmel pedig - amint arról az eljáró törvényszék kellően számot adott - az elbíráláskor hatályos törvény alkalmazásának van helye. A másodfokú ítélet tartalmazza, hogy a bíróság mit vett figyelembe a vagyonelkobzás megállapításánál, indokolása sem tény-, sem jogkérdésben nem hiányos. A vagyongyarapodások összegzése egyes terheltek esetében azonban pontatlan, ezért indítványozta a támadott határozat megváltoztatását, az V. rendű terhelttel szemben 8.607.000 forint, a XI. rendű terhelt vonatkozásában 3.871.000 forint, míg a XXIX. rendű terhelt tekintetében 2.660.000 forint vagyon elkobzását.

A Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakra tett észrevételében V. I. V. rendű, E. I.-né XXIX. rendű és K. Sz. B. XL. rendű terhelt védője a korábban előadottakat fenntartotta. Az ítéleti tényállás 338. pontja kapcsán kevesebb megfizetett részletre, a 341. pont esetében az ingatlan tulajdonának visszaszállására hivatkozott. Észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság számítási metodikája volt helyes; elsődlegesen azonban a vagyonelkobzás mellőzését indítványozta.

M. I. XII. rendű terhelt a védője útján megtett észrevételében ugyancsak a korábban előadottakat ismételte meg. Újólág kifejtette, hogy az elkövetéskor hatályos anyagi büntető-jogszabály alkalmazása indokolt, érteve ez alatt a 2002. április 1-jét megelőző szabályozást. Az egyes tényállási pontokban a gazdagodás összege csupán tényszerűen megállapításra került a bizonyítékok említése, felsorolása nélkül.

A felülvizsgálati indítványok nem alaposak.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében megjelölt anyagi és eljárásjogi okból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

A Be. 423. §-ának (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható; felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bek., 388. §

(2) bek.].

Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, alkalmazott intézkedés, illetve azok mértékének vitatására. A jogkövetkeztetések - így a bűnösség és jogi minősítés megállapításának - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

Ezzel szemben a felülvizsgálati indítványok azokban a részükben, amelyekben a terhelti vagyongyarapodás összezszerúságát vitatták, az annak alapjául szolgáló bizonyítékok értékelését és a kiszámítása mechanizmusának feltüntetését hiányolták, valójában az irányadó tényállás, illetve a bíróság mérlegelésének helyességét kérdőjelezték meg, a bizonyítékok mikénti értékelését támadták. Erre azonban felülvizsgálatban a fentiek alapján nincs mód.

A felülvizsgálati indítványok sérelmezték az indokolási kötelezettség megsértését. Erre hivatkozással azonban valójában ugyancsak az irányadó tényállást támadták, annak eltérő megállapítását célozták.

Rámutat a Kúria arra, hogy a tény- vagy jogkérdéssel összefüggő indokolási kötelezettség kapcsán felülvizsgálati eljárásban csupán az vizsgálható, hogy a kifogásolt határozatban nyomon követhető-e a bíróság értékelő tevékenysége; annak eredménye azonban vitássá nem tehető.

Ez pedig a Be. 373. § (1) bekezdés III. pontja által meghatározott körben a szükséges és elégséges mértékben megtörtént; az eljáró bíróság tényállást állapított meg, és az alkalmazott anyagi, valamint eljárási jogi szabályhoz vezető következtetéseit, álláspontját rögzítette.

Felülvizsgálat okaként tehát ez sem szolgálhat (BH 2012.32.).

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjának II. fordulata szerint valóban felülvizsgálati ok, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

Ennek kapcsán elsőként azt vizsgálta a Kúria, hogy a bűncselekmény elkövetésének idején hatályos anyagi jogszabály alapján vagyoneklozásnak helye volt-e.

A korábbi Btk. 2005. VIII. 31-ig hatályos 298/D. §-a szerinti jogosulatlan pénzügyi szolgáltatási tevékenység, illetve ezt

felváltó jogosulatlan pénzügyi tevékenység - szemben az indítványban foglaltakkal - nem állapot, hanem folyamatos bűncselekmény, amely az utolsó részselekmény megvalósításával befejezett, egyben ez tekintendő a bűncselekmény elkövetési idejének.

Ez V. I. V. rendű terhelt esetében 2004. január 23. (tényállás 15. pontja); P. A. XI. rendű terhelténél 2003. július 18. (tényállás 131/2. pontja); M. I. XII. rendű terhelt kapcsán 2002. június 12. (tényállás 154. pontja); E. I.-né XXIX. rendű terhelt esetében 2002. május 13. (tényállás 341. pontjában a kölcsönszerződés módosítása); míg K. Sz. B. XL. rendű terhelténél 2003. március 14. (tényállás 418. pontja).

Ekként megállapítható, hogy valamennyi fenti érintett terhelt tekintetében az elkövetési idő 2002. április 1. utáni - az ezt megelőző büntető anyagi jogszabály alkalmazása így fel sem merül -, az ekkor hatályos korábbi Btk. 77/B. § (1) bekezdés a) pontja alapján pedig a vagyonekbezárt kötelezően el kellett rendelni.

Kétségtelen, hogy a jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntette törvényi tényállásának nem része a vagyongyarapodás. A korábbi Btk. 77/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti vagyonekbezárt alkalmazhatóságának sem feltétele azonban, hogy különös részi törvényi tényállási elem legyen az elkobzandó dolog. Törvényi feltétel az, hogy a bűncselekmény elkövetéséből eredjen, azt a terhelt a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerezze.

Márpedig ez utóbbi feltétel az irányadó ítéleti tényállás szerint adott; a tőkeösszeget meghaladóan az egyes terhelteknek juttatott készpénz vagy ingatlan - mint az engedély nélkül folytatott pénzügyi szolgáltatási tevékenység hozadékának, a kikölcsönzött tőke hasznának a gyarapodást lefedő mértékben történő - elvonása indokoltan történt.

Szemben a felülvizsgálati indítványokban foglaltakkal, a vagyonekbezárt alkalmazhatósága szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a bűncselekmény elkövetése összességében nyereséges volt-e a terhelt számára, vagy veszteséges (1/2008. BJE határozat). A jogintézmény a lényege szerint ugyanis azt a célt szolgálja, hogy bűncselekmény révén senki se gazdagodhasson.

Az 1/2008. BJE határozat indokolásának IV. pontja részletes értelmezését adta a Btk. vagyonekbezárt vonatkozó, 2001. évi CXXI. törvénnyel, 2002. április 1. napjával kezdődő hatállyal beiktatott rendelkezéseinek. Eszerint „a Btk. sem azonosítja az intézkedés alá eső vagyon fogalmát a jövedelemmel vagy haszonnal. Ez nem csupán abból következik, hogy eltérő elnevezést használ. Amennyiben a vagyonekbezárt tárgyát képező vagyonon csak a jövedelmet (hasznat) kellene érteni, elegendő lenne csupán annak elkobzásáról rendelkezni, és az intézkedés nem terjedne ki a

bűncselekményből eredő jövedelmen (hasznon) túl a bűncselekménnyel összefüggésben szerzett, illetve az elkövetés céljából szükséges feltételek biztosítására szolgáltatott vagy arra szánt vagyona, valamint az adott vagyoni előny tárgyára.

Ez következik a Btk. 77/C. § (4) bekezdéséből is, amely szerint vagyonon az intézkedés kapcsán a vagyon hasznát is érteni kell, azaz a vagyon fogalmába annak haszna is beletartozik.

Mindezek egybevetéséből megállapítható, hogy a vagyonekobbzás hatálya alá tartozó vagyon magába foglalja a bűncselekményből eredő, illetve azzal összefüggő (pénzben kifejezhető értékkel bíró) javakat, és azok hasznát is.

Ebből következően a büntetőjogi intézkedés hatálya nem korlátozható csupán a haszonra."

A vagyonekobbzás alkalmazhatóságának helyességén túl a Kúria vizsgálta azt is, hogy annak mértéke megfelelő-e.

Ezzel összefüggésben annyiban osztotta a legfőbb ügyészi álláspontot, hogy a tényállásban írtak és a rendelkező részben foglaltak között számszaki eltérés mutatkozik.

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú határozatban kiegészített ítéleti tényállás pontonként tartalmazza, hogy valamely konkrét ügylet révén az adott terhelt miként gazdagodott. Kétségtelen, hogy ezeknek az adatoknak a táblázatba rendezése elmaradt, mindez azonban a döntés érdemét és megalapozottságát nem érinti.

Az V. rendű terhelt esetében a tényállás 1-24. pontjai; a XI. rendű terhelt tekintetében a tényállás 129-151. pontjai; a XII. rendű terhelt révén a tényállás 152-165. pontjai; a XXIX. rendű terhelt esetében a tényállás 127. és 337-341. pontjai; végül a XL. rendű terhelt tekintetében a tényállás 418-429. pontjai tartalmazzak adatot. Ezek helyes összegzéssel valóban eltérő számadathoz vezetnek, mint amit a jogerős ítéleti rendelkező rész a vagyonekobbzás kapcsán rögzít.

Mindez azonban felülvizsgálat okául nem szolgálhat.

Az eltérésnek ugyanis nem anyagi jogi indoka van; az csupán egybeszámítási, összegzési hiba. Ebből következően annak orvoslása sem felülvizsgálati eljárás tárgyát képezheti, hanem a Be. 261. § (1) bekezdése szerint kell eljárni. A hivatkozott jogszabályhely alapján a határozat kijavítását nyilvánvaló számítási hiba esetén az eljáró bíróság rendelheti el.

Rámutat még a Kúria, hogy P. A. XI. rendű terhelt ingatlanának elkobbzásával kapcsolatos kifogása sem alapos. Az irányadó tényállásból kitűnően a 137. pontban foglalt ingatlan-érték, valamint az e terheltet érintő további részecselekményeknél megállapított forintösszeg együttesen adja ki a vagyonekobbzással összességében érintett értéket.

Ami pedig a XII. rendű terhelt érdekében benyújtott felülvizsgálati indítvány érvelését illeti, megjegyzi a Kúria, hogy a korábbi Btk. 298/D. §-ába ütköző bűncselekmény 2005. szeptember 1-jét megelőzően (elkövetéskor) és azt követően (elbíráláskor) hatályos törvényi tényállása között lényegi különbség, hogy enyhült a kilátásba helyezett törvényi fenyegetettség: a korábbi 1 évtől 5 évig terjedő helyett 3 évig terjedő szabadságvesztéssel lett büntetendő.

Következésképpen nincs alapja annak, hogy az eljáró bíróság által egyébként helyesen alkalmazott elbíráláskori büntető törvény helyébe - az indítvány szerinti - elkövetéskori törvény alkalmazása lépjen. Ez egyben azt is jelenti, hogy az indítvány valójában a terhelt terhére szóló érveléssel fejtette ki a vagyonelkobzás alkalmazása ellenében szóló érveit, ami az indítványt előterjesztő részéről felülvizsgálatban nem foghat helyt [Be. 417. § (1) bek. II. b)-c) pont].

Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a Be. 424. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva a megtámadott határozatot V. I. V. rendű, P. A. XI. rendű, M. I. XII. rendű, E. I.-né XXIX. rendű és K. Sz. B. XL. rendű terhelt tekintetében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2014. február 24.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Székely Ákos s.k. előadó bíró, Dr. Belegi József s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
MV